

103/60/1
600-5 1908.

PRAWDA

TYGODNIK

POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI

WYDAWANY I REDAGOWANY

PRZEZ

Aleksandra Świętochowskiego.

Rok 1888.

WARSZAWA,

„Nakładem Abonentów Prawdy.”

W DRUKARNI KAROLA KOWALEWSKIEGO KRÓLEWSKA Nr. 29.

—
1888.

Дозволено Цензурою
Варшава, 16 Декабря 1888 года.

~~100.795.~~
IV

7039
IVa

S P I S . R Z E C Z Y .

Polityka.

	Str.
Jubileusz papieski	1
Chwila obecna	13
Niemcy o Galicji, p. Leszka	14
Nowe podmurowanie pokoju	37
Wyluskanie ziarna	49
Zwiastun pokoju	61
Chory pokój	73
Dobrowolna zagłada	85
"Silna ręka"	97
Polityczny rozwód	109
Na wstecz, p. A. N.	110
Zmiana historyczna	121
Rozwiązane złudzenia	133
Paw narodów	145
Cesarz Wilhelm i jego panowanie, p. E. P.	157
Jowisz i Tytan	169
Jubileusz Strossmayera	170
Zahybotyzowani	181
Człowiek żelazny	193
Nowa ofiara	205
Dyplomaera watykańska	217
Rozruchy rumuńskie, p. P. K.	218
Zagadka uroku	229
Znaczące ostrzeżenie	241
Sparzone palce	253
Ryzykowne przedsięwzięcie	265
Ofiary pokoju	277
Prawdopodobieństwa	289
Piecząc pokoju	301
W "Warszawskim Dniwniku"	302
Wskrzyszona tradycja	313
Odwiedziny	325
Z trzeciego tuzina	337
Cesarz Wilhelm II	349
Chybiony adres	350
Czekać	361
Nie na czasie	373
Czesi i polacy w Wiedniu, p. A. Witskiego	374
Naiwne żale	385
Dwa obrazy	397
Włoski księżyc	409
Najmity ukarany	421
Dwa obozy	433
Sejm galicyjski, p. A. N.	434
Trzeci z trójcy	445
Głos z grobu	457
August Trefort, p. A. Witskiego	458
Co wolno... Jowiszowi	469
Dobór naturalny	481
Babie lato	493
Familia polityczna, p. A. Witskiego	494
Plastyki łagodne	505
Tajemnica niepowodzeń	517
Rozstrzygająca chwila	529
Z Francji, p. Parisisa	530
Wybory poznańskie	541
Układy z Watykanem	553
Piramida pokoju	565
Dla wiadomości, p. E. B.	566
Nowy kodeks włoski	577
Szczere wyznanie	589
Przebudzenie się lwa, p. A. Witskiego	590
Jubileusz samolubstwa	601
Rok 1888	613
Ostatnie dzieło "polityki społecznej," p. K. R. Żywickiego	614

Tydzień polityczny.

Rubryka stała.

Badania naukowe.

Rzecz o socjalizmie, p. Ludw. Krzywickiego	2	15
Nowa teoria uczyć p. W. Kozłowskiego	4	16

Str.

R. Garofala. Ripparazione alle vittime del delitto, p. K.	40
C. Lombroso. Tre tribuni, studiati da un alienista, p. K.	40
Państwowy ustrój Ameryki i Europy, p. H.	41
Gawędy filozoficzne, p. N. Hirszbanda	136
Upór jako objaw bezwładności umysłu, p. W. Kozłowskiego	319, 356
Filograf. Praktyczny sposób ustalenia pisowni polskiej, p. Gajslera	52
Wilkołactwo, p. Lud. Krz.	56
Echa mesjanistyczne w literaturze polskiej, p. A. G. Bema	64
H. Taine. Przejście od Rzeczypospolitej do Cesarstwa, p. E. P.	158
Odczyty na Osady rolne, p. N. H. i R.	66, 76, 89, 98, 124, 134
Praca i zarobki, p. Ad. J. Cohna	102, 113
Kartki naukowo-estetyczne, p. H.	137, 150
162, 175, 282, 332, 338, 402, 414, 499, 511, 537	112
Nowa praca w kwestyi społecznej, p. T. T. Jeża	113
Praca amerykańców nad rozwojem religii, p. Lud. Krz.	138
Procesy dziejowe, p. Lud. Krz.	146
Hirszberg Aleksander. Hieronim Łaski, p. Sm.	148
Wynalazki, p. W. N.	206
207, 293, 378, 403, 424	257
Ze wspomnień o Shelleyu, p. N. Hirszbanda	195
Dziwy psychologiczne, p. dr. L. Wolberga	207, 293, 378, 403, 424
Ludy słowiańskie na ziemiach niemieckich, p. R. D.	571
Prace filologiczne, p. J. F. Gajslera	619
J. Sergi. Psychologie physiologique, p. W. Kozłowskiego	221
B. Limanowski. Historia ruchu społecznego w drugiej połowie XVIII w., p. K. R. Żywickiego	258
Z sali odczytowej, p. A. Witskiego	259
Ch. Letourneau. L'evolution du mariage et de la famille, p. L. K.	280
Rasa i dzieje, p. R. D.	269
Jakie to są rzeczy na ziemi i na niebie, które się nie sniły naszej filozofii, p. W. Kozłowskiego	281
Indywidualizm w sferze religii, p. K. R. Żywickiego	290
Filograf. Teoretyczna poprawa grafiki polskiej, p. Gajslera	291
Rozwój rodziny, p. Ludwika Krzywickiego	318
Morfuomania, p. dr. Berskiego	328
Gumplowicz. Socjologia, p. Ludwika Krzywickiego	340
Kamocka. Podręcznik ułatwiający pisanie ćwiczeń, p. A. G. B.	346
Zagadnienia antropologiczne, p. Ludwika Krzywickiego	377
Doskonały fonograf T. A. Edisona	413, 423
Hilary Nussbaum. Historia żydów od Mojżesza do epoki obecnej, p. Ad. J. Cohna	438
Badania nad gruźlicą, p. K. B.	439
Broszura M. Mackenziego	484
Maszyna robotnicza, p. K.	462
Kryminologia, p. Ludwika Krzywickiego	476
Dygasiński A. Wskazówki do ćwiczeń stylistycznych polskich, p. A. G. Bema	498
Typy umysłowe, p. Lud. Krz.	502
Instytut Pasteura, p. N. K.	510
Uzdolnienia estetyczne dziecka, p. Lud. Krz.	522
Mistycyzm naukowy, p. K. Żywickiego	555
Zagadnienie celowości	571
Aleksandrow Aleksander. Litauische Studien, p. J. F. Gajslera	583
584	594
604	604
618	618

Życie społeczne.

Listy krakowskie p. Mor.	87, 123, 184, 233	279
	352, 534	578
Listy petersburskie p. N. B.	80, 111, 194, 365	435
	483, 507	617

Str.

Nierozstrzygnięta sprawa, p. Pawła Wysockiego	172
Z nad Dunaju, p. A. Stwosza	219, 243, 254, 580
Nowe prawo leśne	263
Nowe wybory	267
Po świetle, p. Egrota	317
Szkoły realne	326
Zjazd przyrodników i lekarzów	354
Gniazdo zbrodni	362
Listy z nad Bałtyku, p. A. Rosseta	376, 387
410, 422	448
Dziennikarstwo wiedeńskie, p. A. Witskiego	411
Wykształcenie zawodowe	436
Ogniki społeczne, p. Sławoja	437, 460
Kobiety na Zachodzie, p. A. N.	473
Dobry początek	493
Kolonie	506
Straże ogniowe gminne i ochronki wiejskie p. Z. P.	519
Praca i etyka szlachecka, p. Z. P.	519
Żydz galicyjscy, p. Adama Nowickiego	532
Ruch cechowo-rzemieślniczy w Poznańskim	533
Kasy kolejowe, p. Z. P.	542
Szlachetna ofiara, p. Leszka	543
Dr. Warschauer, p. A. N.	544
Sady gminne w Królestwie Polskim, p. Z. P.	567
Z Niemiec, p. Cezarego Jellentę	563
Służba folwarczna, p. Z. P.	593
O zdrowiu, p. Z. P.	594
Kazimierz Grocholski, p. A. N.	594
Niższe szkoły leśne i lasy, p. Z. P.	616
Towarzystwa przeciwczebracze	617

Sprawy ekonomiczne.

Konkurencya amerykańska, p. Gozdawę	38	50
Dumania wystawowe	75	83
Nędza Galicji, p. P. K.	230	242
Bank włościański		232
Towarzystwo kredytowe ziemskie		232
W ciemności, p. P. W.		304
Statut Banku włościańskiego w Królestwie Polskiem	305	317
Postęp wiedzy technicznej, p. Izer.		315
Pieniądze papierowe, p. L.		315
Przesilenie w krajowym gospodarstwie rolnem p. L.		339
Z Anglii, p. N.		351
Zjazd gorzelników w Warszawie		386
Użyteczność Banku włościańskiego, p. G.	400	412
Nowe źródło zbytu dla rolników		401
A. Zakrzewski. Przemysł włościański, p. K.		450
Listy z nad Bałtyku, p. A. Rosseta		471
Wystawa przemysłowo-rolnicza w Wilnie, p. Zen. P.		472
Spółki przemysłowo-rolnicze p. Drogomira		496
Cukrownictwo, p. Drogomira		497
Prośba kupców z Niżnego Nowgorodu, p. Z. P.		497
Obejny kurs rubla, p. L.		508
Propinacje galicyjskie		509
Wystawa paryska		509
Wystawa kijowska		509
Łosy Ojcowa, p. Drogomira		510
Środki rozwoju drobnego przemysłu rolnego, p. Drogomira		519
Postanowienia Towarzystwa kredytowego, p. Drogomira		520
Spółki włościańskie, p. Drogomira		535
Sprawy czynszowe, p. Drogomira		535
Narady, p. Drogomira		535
Udogodnienia dla rolników, p. Drogomira		545
Wielkie przedsiębiorstwo, p. Drogomira		545
Szerzenie ogrodnictwa i chmielarstwa wśród ludu, p. Drogomira		545
Teoria przesilen handlowych Wella, p. K. R. Żywickiego		546
Nowe taryfy zbożowe, p. Drogomira		554
Działalność inspekcji fabrycznej, p. K.		570
Nadzór nad kotłami parowymi, p. Drogomira		581
Przełom ekonomiczny w Rosyi, p. L.		582
Nowa pożyczka państwowa, p. K.		583
Waluta ruska i jej przyszłość		618

Poezya.

Byron. Kain, tłum. Porębowicz	26
— Dwaj Foscari, tłum. C. Jellenta	29
— Marino Faliero, tłum. C. Jellenta	31
— Ciesiom H. Kirke White'a, tłum. K. J. Jezierski	35
— W ostatnim roku życia poety, tłum. K. J. Jezierski	35
Z noey, p. Wł. Wysockiego	45
Wilg — dyplomata, bajka, p. Wł. Wysockiego	141
Psalm żydowski, p. L. B.	212
Wszystko mija, p. Wiktora Gomulickiego	236
Jarosław Vrchlicki. Perspektywy, tłum. M. Konopnicka	381
Iwan Franko. Idealisci, tłum. B. Rutyłowski	429
Dumki naddnieprzańskie, p. W. Wysockiego	441
Spacer, przez W. Wysockiego	513
Rymy autora „Strof”	526
Głos stamtąd, p. Wiktora Gomulickiego	574
Fatum do Lykofrona, p. M. Konopnicką	597
Giosué Carducci. E notrio romano, Do pewnych krytyków, p. Egrota	609
* * * p. Kutylowskiego	621

Powieści, dramata, podróże i urywki.

Z dziennika Goncourtów	2, 14
Przed gilotyń, p. J. Turgeniewa	50
Otello, p. M. C. Tennysona	74
Myśli Schopenhauera	86
Nieśmiertelne dusze II. Aureli Wiszar, dramat w 3 aktach, p. W. Okońskiego	98, 110, 122
146, 158, 170, 182	194
Jurgis Durnialis, sielanka, p. Brolisa	206, 218
242	254
Kult bohaterów Tomasza Carlyle'a (urywki), tłum. H.	266
Nasz Antoni, p. Emila Marriota	290
Z tajemniczego świata	314, 326, 338
Graż z Monte-Carlo, p. Ernesta Eeksteina	362
Uspokojona, p. Cecylię Walewską	374
Powódz, p. Hermana Heiberga	398
Ponad chmurami, p. Guy de Maupassanta	422
Strachy Pentelikonu, p. W. Okońskiego	434
Mój przewodnik, p. Karola Schönfelda	458
Sen filozofa, p. Brolisa	470
Bulanżysta, p. Cecylię Walewską	494
Bitwa pod Sadową, z pamięt. Fryderyka III	518
Szkice wiejskie. Wera, p. K. X.	530
Nad brzegiem morza, p. Guy de Maupassanta	554
566, 578, 602	614
Hymn niemych, p. W. Okońskiego	590

Literatura i sztuka.

Po świecie, p. Egrota	6, 20, 81, 164, 188, 222
Leonard Sowiński, p. Zenona Pietkiewicza	6
Literatura rusińska, p. Iwana Franko	7, 56
428, 463	487
Ohnet. Hrabina Sara, komedia w 5 aktach, p. C. Jellenta	8
Nowy zbiór przysłów polskich, p. J. Karłowicza	18
Kaszyński. Poezye, p. C. Jellenta	19
Nowe książki	20
Po stu latach	25
Jerzy Noel Gordon Lord Byron	26
O twórczości Byrona, p. E. Porębowicza	29
Byron w poezji polskiej, p. N. Hirszbanda	32
Przekłady polskie utworów Byrona	35
Literatura francuska, p. E. Przewońskiego	43
139, 330, 343	559
M. Wołowski i J. Kotarbiński. Nie wypada, komedia w 5 aktach, p. C. Jellenta	44
Widowisko na korzyść p. Tatarskiewicza	44
Prerafaelsci, p. E. P.	54
J. I. Kraszewski. Król w Nieświeżu	54

A. Dygasiński. Nowe tajemnice Warszawy, p. C. Jel.	55
W. Rapacki. Bogusławski i jego scena, widow. w 5 aktach, p. C. Jel.	68
N. Zylbersztejn. Na krańcach, powieść, p. Cezarego Jel.	68
M. Gawalewicz. Filistry, p. Cezarego Jel.	79
Listy petersburskie, p. N. B.	80
Apostol nieości, p. N. Hirszbanda	91
Jan Nepomucen Janowski, p. A. Przewońskiego	93
Dwie plagi, p. C. Jellenta	103, 115
Z. Przybylski. Państwo Wackowie, komedia w 4 aktach, p. J.	104
St. hr. Rzewuski. Cudze dzieci, komedia w 3 aktach, p. W. P.	104
T. Barriere. Najnowszy skandal, komedia w 3 aktach, p. J.	140
W. Sabowski	141
E. Orzeszkowa. Panna Antonina i W zimowy wieczór	151
Kazimierz Jarochoński, p. S.	152
Osip Horodyński-Fed'kowicz, p. Iwana Franko	152
Towarzystwo literackie, p. A. N.	176
M. Bałucki. Nowy dziennik, komedia w 3 aktach, p. C. Jellenta	176
A. Triplinówna. Telegram	177
J. Łętowski. Nowocześni bohaterowie, p. Cezarego Jellenta	185
Z Niemiec, p. Ładawę	187, 200, 235
283, 607	271
Zygmunt Wróblewski	619
Józef Ignacy Kraszewski, p. A. N.	198
Bolesław Czerwieński, p. N.	209
Z nad Dunaju, p. A. Stwosza	210
Don José Echegaray, dramat w 3 aktach, p. C. Jel.	211
Clairville i Gastineau. Ernest, komedia w 1 akcie, p. C. Jel.	211
K. Pułaski. Szkice i poszukiwania, p. A. N.	223
M. J. Kariejew. Najnowszy zwrot w historiografii polskiej, p. A. N.	223
J. Nitowski. Odrodzenie Czech podług Mały'ego p. A. N.	223
W. Kosiakiewicz. Janek, p. Cezarego Jel.	234
Heca na scenie, p. Cez. Jel.	236
„Drobiazgi życia”, p. N. Hirszbanda	247
E. Orzeszkowa. Nad Niemnem, p. A. S.	260
J. I. Kraszewski. Nad przepaścią, p. A. N.	270
W. Sawczyński. Kartka z dziejów Tęczyzna, p. A. N.	270
S. Ciszewski. Lud rolniczo-górnicy z okolic Sławkowa, p. A. N.	270
Włodzisław Garszyn, p. Zenona Pietkiewicza	272
Alfred Nossig. Poezye, p. Cezarego Jel.	282
Literatura włoska, p. W. Marrené	294
Aureli Urbański. Watażka, dramat w 3 aktach p. W. P.	307
Józef Orłowski. Sonety, p. W. P.	307
Artur Łączewski. Napoleon, dramat w 5 aktach, p. W. P.	307
St. Tarnowski. Z wakacji, p. W. P.	307
A. Tryplinówna. Strój i synowiec, komedia w 3 aktach, p. C.	308
J. Zacharyasiewicz. Wiktoria Regina, p. A. N.	320
Herb na giełdzie, p. A. N.	320
A. Kudasiewicz. Nowele i arabeski, p. A. N.	320
L. Augier i J. Sandeau. Jan de Thommeray, komedia w 5 aktach, p. Cez. Jel.	321
T. Jeske-Choiński. Nad Wartą, p. Cez. Jellenta	330
Melpomena na letnim mieszkaniu, p. A. Wit-skiego	332, 404
S. Wierzbicki. Hanka, p. Cezarego Jellenta	341
Koniec trylogii, p. A. S.	342
Wystawa sztuk pięknych, p. H.	344
Czesław Pieniążek. Michał Bałucki, p. A. N.	367
Dr. August Sokołowski. O nowych poglądach na historię polską, p. A. N.	367
Sekta estetyczna, p. Cezarego Jellenta	379
Kraszewski, jako „płytki sangwinik czystej wody” (III), p. Władysława Kozłowskiego	380
Wanda z Dowgiałów Trzeńska. Przygody Mateusza Jarząbka, p. A. N.	404
Dyzma Zimorowicz. Nie w porę, p. A. N.	404

Str.

Wincenty Rapacki. Odbijanego, kom. w 5. akt. Zakapturzony idealizm, p. Cezar. Jellenta	415
Smoleński W. Stanowisko Kazimierza Jarochońskiego w historiografii polsk., p. A. G. B.	415
Gębarski. Dwa dni w podróży, p. A. G. B.	415
Tarnowski. Jan Kochanowski, p. A. Witskiego	415
Maryan Jasieńczyk. Lena, dramat w 4 aktach, p. A. G. B.	415
Adam Asnyk. Komedia konkursowa, p. A. Witskiego	415
Pailleron E. Myszka, kom. w 3 akt., p. A. G. B.	415
Chieńska. Nauka przed sądem życia, p. A. G. B.	415
Hoff Bogumił. Lud cieszyński, p. A. G. B.	415
Stefan Wuk Karadzić, p. J. F. Gajslera	415
Komar. Śpiąca królewna, p. A. G. Bema	415
Kosiakiewicz. Ten mały, p. A. G. B	415
Snopek, p. A. G. B.	415
Sprawa o wóz, p. A. G. B.	415
Po upływie ćwierć wieku, p. Adama Nowickiego	415
Cezar Correnti	415
Antoniewicz W. Zygmunt August, dramat w 5 aktach, p. A. G. Bema	415
Wisła	415
Harriet Becher Stowe, p. N.	415
Polacy w Hiszpanii (1808—1812), p. A. Witskiego	415
Wystawa sztuki, p. Cezarego Jellenta	524
Kraushar A. Czary na dworze Batorego, p. A. G. Bema	524
Łagowski F. Collegium nobilium Stanisława Konarskiego, p. A. G. B.	524
Federowski. Lud okolic Żarek, Siewierza i Pilicy, p. A. G. B.	524
Niemojowski. Owoc zakazany, komedia w 1 akcie, p. A. G. B.	524
Walka o byt w literaturze, p. A. Witskiego	524
Koziebrodzki hr. Władysław. Reprezentant domu Miller i spółka, p. A. G. B.	524
Tytan i Aryan z Koryntu, p. A. G. B.	524
Nadachowski A. Poezya i prawda, p. A. G. B.	524
Ulotne poezye Zygmunta Krasińskiego, p. A. N.	524
Łoziński Józef. Jestem literatem, krotkowila w 3 aktach, p. A. Witskiego	524
Ehrenfeucht Feliks. Na placówkach życia, p. A. G. B.	524
Dla dzieci	524
Z Niemiec, p. Ładawę	524
Fryderyk Halm. Hrabia René, komedia w 5 aktach, p. A. G. B.	524
Kajetan Koźmian. Pisma prozą, p. W. P.	524
Karol Gutzkow. Uriel Acosta, tragedia w 5 aktach, przekład wierszowany Mikołaja Bołoz Antoniewicz, p. A. G. B.	524
Abrahamowicz i Przybylski. Propinacja, komedia w 1 akcie, p. A. G. B.	524

Polemika.

W sprawie daty urodzin Kopernika	524
W sprawie hipnotyzmu, p. A. Szmidberg	524
Sprostowanie, p. Cezarego Jellenta	524
O prawdę, p. B. S.	524
O prawdę, p. ks. Juliusza Bursche	524
O prawdę, p. A. Pawłowskiego	524

Fejleton.

Liberum veto — fejleton stały z Warszawy, p. I.	524
Na widnokręgu — fejleton stały z prowincyi, p. D.	524
gomira	524

Cudze głosy.

Rubryka stała	524
-------------------------	-----

Kronika bieżąca.

Stały regestr zjawisk ważniejszych	524
--	-----